

TALLER A L'AULA

Els boscos de posidònia, el tresor submergit de la Mediterrània

Dossier del professorat Cicle Superior d'Educació Primària

Projecte NATURABEGUR. Millora de l'estat de conservació i la biodiversitat de l'espai natural maritimoterrestre de les muntanyes de Begur.

Un projecte de:

Finançat a càrrec del
Fons del Patrimoni Natural

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tothom!!!

Col·labora:

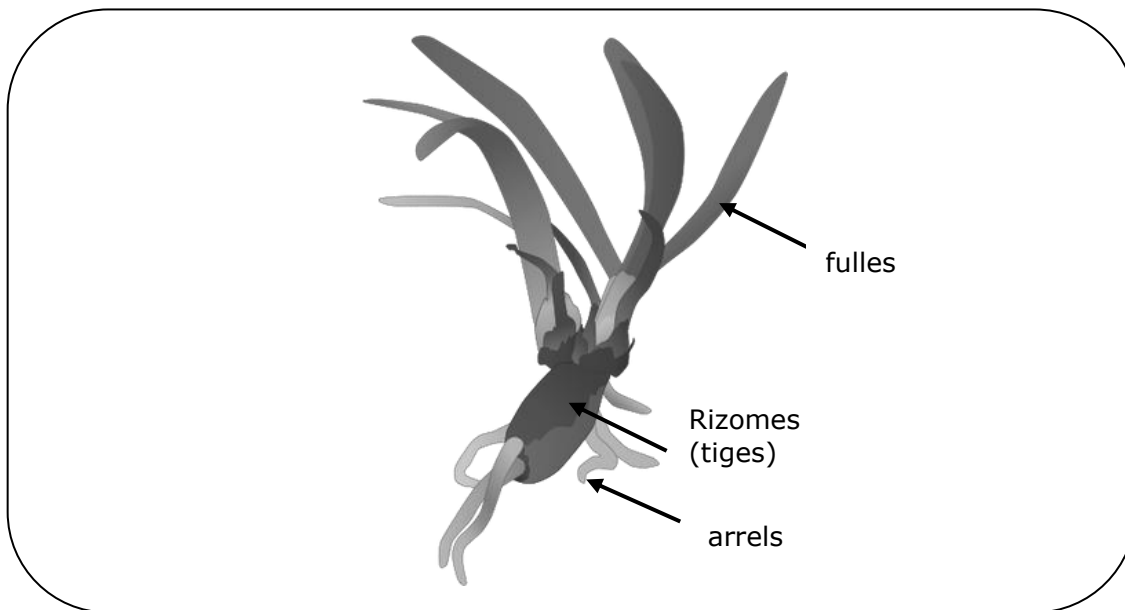

1. Què és la *Posidonia oceanica*?

La Posidònia s'inclou dins el grup de les fanerògames marines, plantes superiors d'origen terrestre adaptades a la vida en el mar, amb arrel, tija, fulles, i que produeixen flors i fruits. Presenten rizoma (una tija especial, horitzontal i soterrada, d'on surten les arrels i la planta visible o brot). Per fer-ho més comprensible, es pot establir un paral·lelisme amb arbres estirats al terra, on el rizoma equivaldria al tronc de l'arbre, del qual emergirien de la sorra les plantes, que equivaldrien a les branques de l'arbre i, d'aquestes, en sortirien les fulles i flors.

És una planta de color verd fosc, amb fulles llargues en forma de cinta que poden arribar a 2 metres de llarg i que s'agrupen en feixos de 5 a 7 fulles. S'ha adaptat a la vida al mar, on forma praderies, també conegudes com a alguers, altines, herbassars, herbeis o brut (degut a la fullaraca que embrutava les xarxes dels pescador) i forma ecosistemes complexos amb un paper important dins dels cicles biològics marins. El seu nom científic és *Posidonia oceanica* fent referència a Posidó, el déu del mar, però no viu als oceans. En realitat és una planta *endèmica* de la mar Mediterrània i per tant sols la trobem a aquest mar.

2. Dibuixa una planta de posidònia i posa el nom de les seves parts:

3. Què són les pilotes de mar que trobem a les platges?

Com es formen?

Les **pilotes de mar de posidònia** (també anomenades *egagròpiles*) són **boles naturals de fibres vegetals** que sovint trobem a les platges de la Mediterrània. No són deixalles ni algues. Estan formades per **restes seques de la posidònia oceànica**, una planta marina (no una alga) que viu al fons del mar i fa praderies submarines molt importants per a l'ecosistema. El procés de formació és bastant curiós:

1. La posidònia perd **fulles i fibres** de manera natural.
2. Les **onades i els corrents marins** arrosseguen aquestes fibres.
3. El moviment constant de l'aigua fa que les fibres **s'enrotllin i s'entrellacin**, com si fos una rentadora natural.
4. Amb el temps, es compacten i acaben formant **boles més o menys rodones**.

La mida depèn de quant de temps han estat rodant pel mar: des de petites com una nou fins a grans com una pilota de tennis (o més!). Tot i que a vegades es retiren per "netejar" platges, tenen un paper clau: **protegeixen la sorra** de l'erosió, **amortiguen l'impacte de les onades** i indiquen que el mar és **sa**, perquè la posidònia només creix en aigües netes. Així que la pròxima vegada que en vegis una, pensa que és una petita obra d'art del mar

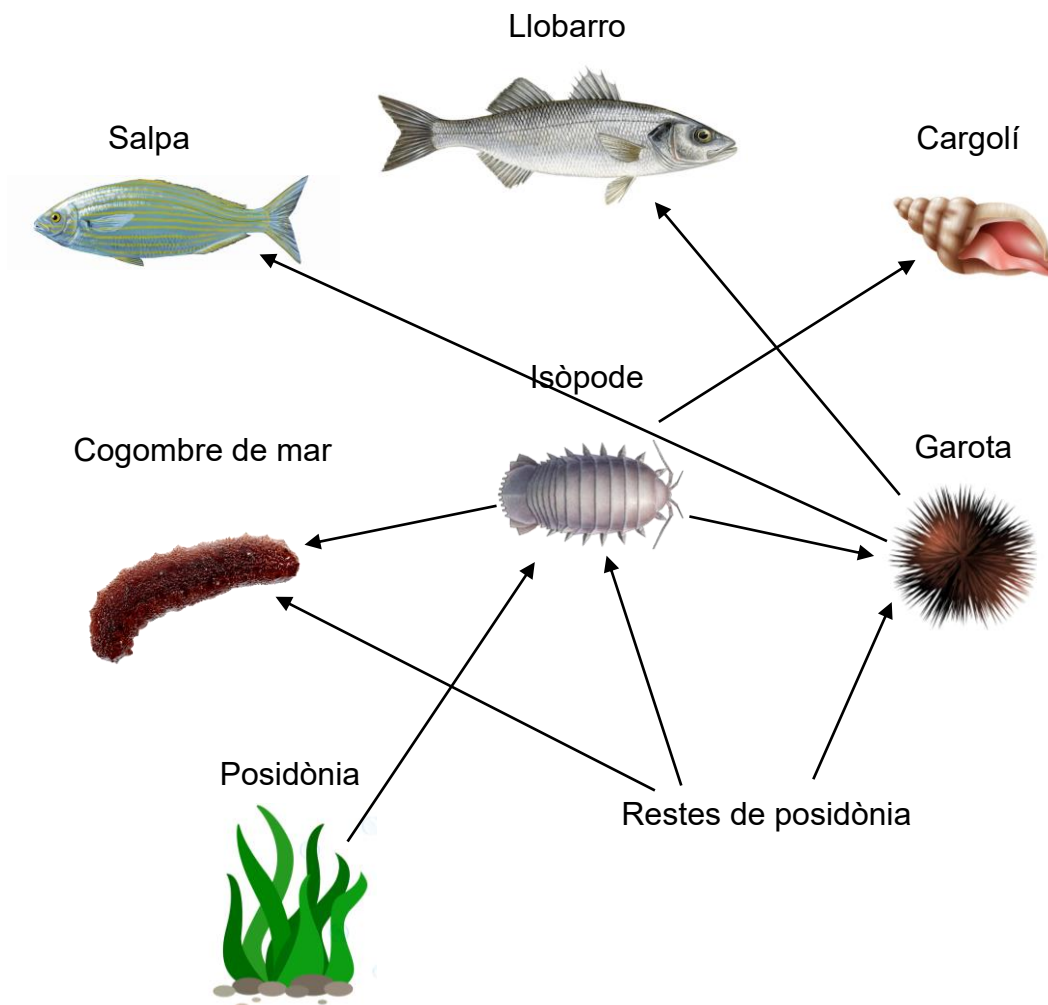
4. La posidònia només pot viure a poca profunditat, entre els 0 i aproximadament els 25-30 m de profunditat. Per què?

La seva distribució es veu restringida als fons litorals ben il·luminats entre 0-25 metres ja que com a plantes necessiten la llum del Sol per fer la fotosíntesi i a partir dels 25 metres de fondària la llum queda extingida.

5. Escriu verdader (V) o fals (F) a cada una de les afirmacions següents:

- V La posidònia aporta oxigen al planeta i acumula CO₂ en els sediments de les seves arrels, de manera que contribueix a mitigar el canvi climàtic.
- F Les praderies de posidònia no són bons indicadors de la salut de les platges.
- V Les praderies de posidònia formen una barrera de protecció que ajuden a mantenir la sorra de les platges quan hi ha temporals.
- V Moltes espècies de peixos, mol·luscs i crustacis d'interès pesquer hi troben refugi, aliment, o s'hi reproduïxen.
- F Les praderies de posidònia no estan en regressió.
- F A la tardor, les restes de fulles mortes de posidònia formen banquetes a les platges i cal retirar-les.

6. Les xarxes tròfiques són les relacions alimentàries que es formen entre els diferents organismes d'un ecosistema. Completa amb fletxes aquesta xarxa tròfica:

7. Relacioneu amb fletxes les accions humanes amb els efectes que causen sobre l'hàbitat de les praderies de posidònia. Cal tenir present que una mateixa acció humana pot provocar diversos impactes:

ACCIONS HUMANES

IMPACTES A LA PRADERIA

